

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

235. Quotuplex sit resignatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

expressam quam tacitam, verba ista posteriora facta coram legitimo Superiore, & ab eo acceptata, videntur potius omittenda; cum resignatio tacita non magis requirat auctoritatem Superioris, quam cessio juris acquisiti per praesentationem vel electionem. Paris. n. 58. & 59. Quod si etiam lubet brevius definire resignationem, possit dici: legitima beneficii dimissio, quia, ut Barb. loc. cit. n. 2. vò legitima videtur cetera comprehendere; dum excludit dolum, vim, & coactionem; dimissionem beneficii non sui, quin & factam coram non Superiore.

Questio 235. Quotuplex sit resignatio?

Respondeo, dividitur primò in tacitam, & expressam: resignatio tacita seu praesumpta est; quae citra verba (intellige formaliter vel aequivalenter talia, qualia sunt scriptura & nuntus) ex actu seu facto aliquo ad renunciandum accommodato à jure ipso inducitur per quandam juris interpretationem; ita ferè Barb. loc. cit. n. 40. Paris. l. 1. q. 1. n. 10. Pirh. ad tit. de renunc. n. 3. & sic melius ea describitur, ut parebit ex paulò post dicendis, quam si dicatur cum Az. p. 2. l. 7. c. 19. q. 1. Cast. tit. 13. de ben. d. 6. p. 2. n. 2. & alii. Quòd sit ea, quae ex juris dispositione inducitur, ob actum contrarium retentioni beneficii exercitum à beneficiario, sive quae jure fieri censetur absque ullis verbis expressis; eò quòd ex ipsius juris interpretatione, & ex actu directè contrario retentioni beneficii per consequentiam colligitur, dum quis facit, quo posito, ex ipsius juris constitutione amittitur beneficium, seu retineri nequit, eidem tacitè seu ipso facto renunciare censetur. Atque ita exemplum tacitae resignationis est, dum quis consentit suum beneficium conferri alteri. Lott. l. 3. q. 14. n. 5. Paris. loc. cit. n. 23. qui n. 24. addit, idem esse in eo, qui patitur beneficium suum ab alio per triennium possideri. Neque tamen etiam in hoc casu mera taciturnitas & conniventia sufficeret ad constituendam tacitam resignationem; seu praesumendam resignationem; sed requiritur factum extrinsecum consentum talem necessariò importans. Lott. loc. cit. n. 6. Item pro tali exemplo adduntur à Barb. & Pirh. l. cit. & aliis passim ex c. transmissa. de renunciatione; dum clericus bona sua, quae Ecclesia seculari, in qua beneficium obtinet, donat (intellige citra hoc, quòd ea assignata in dotem beneficii, seu ex eius erectum beneficium) iterum reperit; ex tali enim repetitione colligitur, illum tacitè voluisse ipsi beneficio, quod in ea Ecclesia habebat resignare, uti constat ex citato textu c. transmissa. Reperiti autem potuerunt ea bona donata Ecclesiae, & ab ea restitui non de jure, sed facto, aut ex aequitate; quia fuerint donata solum mortis causa; vel sub conditione, si perpetuò in illa Ecclesia maneret; si vè accessorie ad personam. Pirh. loc. cit. juxta gl. in cit. c. transmissa, & Abbat. ibidem n. 5. Contra pro exemplo tacitae resignationis minus rectè assignari videtur à Paris. loc. cit. n. 11. Castrop. Azor. l. cit. aliisque passim in beneficiato minorum Ordinum contrahente matrimonium, aliisque similibus; qui exercentes tales actus statui beneficii necessariò contrarios, & quibus annexa ipso jure absque ulla alia declaratione vacatio beneficii, censentur hoc ipso beneficium dimittere. Barb. loc. cit. n. 38. cum totum hoc (quod est separatio beneficii à beneficio) in hoc casu non tacitè beneficiati voluntati seu resignationi tribuatur, sed potestati & voluntati legis, potentis ac volentis, ut beneficiatus mox, ut

contrahit matrimonium de praesenti, emittit professionem &c. jus omne, quod habet in beneficio, ipso jure amittit. Sed neque lex ista inducens hanc beneficii amissionem ipso jure fundat se in aliquo actu ad renunciandum ordinato seu accommodato, in quo intentio renunciandi verisimiliter apprehendatur; quod, ut dictum, ad tacitam renunciationem necessarium est; unde talis ex tali actu suo non tam probat conjecturam, seu facit praesumptionem, quòd velit renunciare beneficio suo; quam velle se pati, seu paratum esse ad patiendum illam privationem, & amissionem beneficii sui, & sic non tam tacitè resignat quam à jure privatur suo beneficio. Barb. loc. cit. n. 38. Pari modo quia accipiens possessionem secundi beneficii incompatibilis cum praehabito per istam acceptionem possessionis non tam intendit resignare praehabito, quam pati illius amissionem & privationem à lege inductam; adeoque censeri non potest hoc ipso tacitè resignare praehabito; sed potius à lege (indirectè tamen voluntariè; quia directè volita dicta possessio) privatur beneficio, ut Nav. in c. accepta. de restitut. spoliat. opposit. 8. n. 4. Hinc inquam passim rectè id ipsum adducitur ab aliis auctoribus primum pro exemplo tacitae resignationis Barb. loc. cit. n. 39. Patet quoque hac differentia inter istiusmodi privationem & tacitam resignationem in eo, quòd quamvis beneficiatus talem actum retentioni beneficii contrarium committens protestaretur expressè, se per hoc non intendere dimittere illud beneficium; potestatio illa nullius sit momenti, possitque beneficium illud, ea non obstante tanquam vacans conferri. Econtra verò valeret talis protestatio ad impediendam illam vacationem & collationem, si vacatio illius beneficii penderet à tacita voluntate protestatoris, & non ex sola juris dispositione, Barb. loc. cit. n. 14. Neque his obstat Clem. gratia. de rescriptis, ubi de tali capiente possessionem secundi dicitur, quòd videatur per hoc renunciare; nam, ut Barb. ex Nav. loc. cit. n. 7. à renunciatione expectativa, per quam quis solum jus ad rem consequitur, non valet argumentatio ad renunciationes beneficii, seu juris in re, nempe in beneficio; dum etiam ex nudà taciturnitate colligatur actus resignandi respectu juris ad rem; non verò juris in re. Lott. cit. q. 14. nn. 7. praeterquam ut idem Barb. si rectè expendantur verba dictae Clem. neque de renunciatione tacitè, neque de expressa intelligenda veniunt; sed de quodam privatione à lege inducta, quae quoad effectum, de quo loquitur dicta Clem. vim renunciationis habet, & hinc dicitur: renunciare videris: quod improprietatem denotare videtur. Porro illud observandum, quod monet Pirh. loc. cit. n. 5. non facile ex facto aliquo praesumendum, aliquem suo beneficio renunciasset; sed diligenter inquirendam talem ejus voluntatem praesumptam; si quidem nemo facile juribus suis & commodis renunciare censetur. c. verosimile. de praesumpt. (praesertim beneficio multis forè impensis & laboribus quaesito c. super eo. de renunc.) & nemo facili de causa donare, seu propria potestate praesumitur, juxta l. cum de indebito. ff. de probationibus, renunciatio autem est remissio juris, adeoque species quaedam donationis: Hinc, etiam si quis ex literarum seu instrumentorum, in quibus continentur jura ejus, actiones debitorum, & similia &c. traditione, legatione, donatione cessatur per hoc resignasse suo juri, donasse vel legasse tales actiones, ut pluribus ostendit Pirh. cit. n. 5. Nihilominus

lominus tamen si clericus literas provisionis sui beneficii tradidisset, nisi expressa illa intentione resignandi eas tradidisset Superiori suo, ut iuri suo vel beneficio resignaret, praesumendus non est, per hoc tacite renunciasset. Pirh. *ibid.* ex Tolos. in *insitut. rei. benefic. c. 28. n. 4.* Vide apud eundem Pirh. à nu. 6. plura istiusmodi exempla invalida five apparentis tantum istiusmodi tacite resignationis. Resignatio expressa dicitur illa, quae fit verbo vel scripto voluntatem reuocandi, seu liberè dimittendi beneficium declarantibus; juxta formam à jure praescriptam, Barb. *loc. cit. nu. 42.* Pirh. nu. 10. Azor. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: Resignatio expressa subdividitur in puram, absolutam seu simplicem, & in conditionatam: pura est, quae fit sine ulla conditione, pacto, modo; dum nimirum quis beneficium suum simpliciter & pure in manibus Superioris dimittit, ut is, qui illud conferre habet, possit illud conferre, cui voluerit absolute Barb. *loc. cit. nu. 42.* Pirh. n. 11. dicens hanc esse propriè renunciationem. Paris. l. 1. q. 2. n. 2. *cc. n. 7.* dicens, hanc esse naturam resignationis, ut sit libera & pura, abique pactatione & modo, juxta *c. in transmissa. de renunc.* Resignatio conditionalis, seu non pura est, quae fit sub certa conditione, conventionione, vel modo. Auctores iidem. Et tales resignationes conditionatas, etsi olim tempore Alex. III. & Innoc. III. & Bonifacii VIII. & Clem. V. quando compilatae fuerunt decretales & clementinae, non essent in usu, & hinc in illis nulla fiat earum mentio. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 2.* Gonz. *gl. 1. q. n. 4.* quin etiam etsi forte olim reprobatæ à jure. Barb. *loc. cit. nu. 43.* juxta *gl. in c. ex parte. de officio. deleg. v. dimittere.* Hodiedum tamen sicut quotidie in manibus Papæ juxta stylum à multis jam seculis servatum. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 6.* ex Navar. in *manual. c. 25. num. 107.* Barb. *loc. cit.* Et tales resignationes conditionales pendere potissimum à voluntate Superioris, nempe Papæ, ait Paris. *ibid. n. 13.* auctoritate sua & sententiâ excusantis simoniam, quæ aliàs iis à jure communi inducta inest. Barb. *loc. cit. n. 44.* De quo vide Azor. *p. 2. l. 1. c. 21. q. 1.* in utramque partem disputantem, an contineat simoniam resignare beneficium coram Ordinario in favorem, seu sub ea conditione ut conferatur Titio, & non aliàs.

3. Hæ autem conditiones etsi multiplices esse possunt, reducuntur tamen ferè ad hæc 4. capita. Primò, dum quis resignat, ut beneficium conferatur Titio, & non alteri, & hæc dicitur resignatio in favorem, in qua resignatione etsi clausula illa, & non aliàs, non apponerecur, vocatur tamen, & est resignatio conditionalis; quia subintelligitur hæc clausula proinde in supplicatione non videtur necessaria. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 21. 22. & 24.* Quin imò, dum quis coram Papa resignat non in favorem, sed absolute, alter tamen in eadem supplicatione, quæ quis resignat, supplicat pro collatione, adhuc dici resignationem conditionalem in favorem; eò quòd, dum in eadem supplicatione unus renunciat, & alter supplicat pro beneficio resignato, omnia videantur respectivè facta, ait Paris. *nu. 23. & 24.* citans pro hoc plures decis. Rota & Cassad. *decis. 10. n. 10. de concess. pr. abend.* qui etiam dicit, quòd, quando renunciatio fit in manibus Papæ, quomodocumque, sit concepta, videatur de iure facta in favorem intelligendo juxta dicta, dum alter in eadem supplicat pro eodem beneficio. Secundo dum quis resignat eà lege, ut resi-

gnatarius vicissim resignet sibi suum beneficium, & hæc resignatio, dicitur permutatio, quæ continet duplicem resignationem conditionalem. Tertio: si quis resignet eà lege, ut sibi beneficii fructus reserventur seu reddantur integri, seu ex toto, vel ex parte, vel reservando vel constituendo sibi pensionem aliquam annuam ex seu in beneficio, vel in persona resignatarii. In quo casu, dum quis nimirum resignat in favorem reservatæ sibi pensioni vel fructibus, dici resignationem in favorem qualificatam; dum verò resignatur in favorem absque ulla reservatione, dici resignationem simplicem in favorem, ait Paris. *loc. cit. q. 2. n. 31.* Quarto: Si resignet quis eà lege, ut regredi possit, si resignet, reservato sibi jure regrediendi ad beneficium resignatum, dum resignatarius præmoriatur; vel etiam reservato jure ingressus; hoc est, ut si quis collatum sibi beneficium antequam ejus possessionem accipiat resignet alteri eà lege, ut si hic resignatarius præmoriatur resignans possit illud ingredi seu accipere ejus possessionem propriâ auctoritate; vel cum jure accessus, hoc est, dum beneficium destinatum primò ob ætatem ejus adhuc incapaci resignatur, & confertur alteri tantisper eà lege, ut post legitimam ætatem possit ipse propriâ auctoritate accedere & occupare tale beneficium, ut Rebuff. in *pr. de resignationibus.* Pirh. *loc. cit. n. 11.* Castrop. *loc. cit. n. 3.* Paris. *loc. cit. q. 2. n. 15.* An verò hi modi resignandi sub his & similibus conditionibus sint omnes liciti, & à jure approbati, dicitur infra.

Questio 236. Dum in dispositione aliqua fit mentio resignationis, quam veniat resignatio?

1. Respondeo: Nisi materia subjecta aliud postulet, venire solam simplicem, & non conditionatam resignationem. Gonz. *gl. 1. q. n. 5.* Hinc quando reservatur regressus, per cessum vel decessum alicujus, intelligitur de cessu puro tantum. Gonz. *ibidem. n. 7.* citans Pute. *decis. 314. nu. 1. l. 1.* Item facultas uniendi beneficium primò vacaturum etiam per resignationem, v. g. quam Trid. concedit *sess. 23. c. 18.* intelligitur de resignatione simplici, & non de conditionali in favorem certa personæ, ut declaravit S. Gregor. Gonz. *n. 8. & 9.* Paris. l. 10. q. 7. nu. 17. Item privilegium supprimendi canonicatum primò vacaturum per cessum vel decessum non habet locum in resignatione ex causa permutationis; quia est cessus in favorem. Gonz. *n. 12.* ex Gabr. *cons. 199. num. 1. vol. 2.* Item privilegium concessum conferendi beneficia vacantia per cessum vel decessum non comprehendit vacantia per resignationem. Gonz. à *num. 16.* item reservatio vacaturi per resignationem procedit tantum in vacatione ex simplici resignatione, & non ex conditionali ex causa permutationis, aut alterius conditionalis in favorem. Gonz. *n. 13.* citans Cassad. *decis. 1. n. 1. de rerum permutat. & n. 29.* citans Paris. l. 1. q. 4. n. 29. & Put. *decis. 262. n. 4. l. 2.* Item dum Trid. *sess. 24. c. 18.* dans facultatem uniendi beneficia vacantia per obitum, vel resignationem locum non habet in vacantibus ex resignatione in favorem. Gonz. *n. 9.* juxta declarat. S. Congregationis. Paris. l. 10. q. 7. nu. 14. & 15. Item expectativa beneficii primò vacaturi non capit resignationem ex causa permutationis. Gonz. *n. 15.* juxta *c. 1. de rerum permutat. in 6.* Et horum